

48.

1978, 26. října – Sdělení VONS č. 48 o soudním jednání s Janem Šimsou u Krajského soudu v Brně, o soudním jednání s Petrem Cibulkou, Liborem Chloupkem a Petrem Pospíchalem u Městského soudu v Brně, o připravovaném soudním jednání s Vladimírem Řihou u Městského soudu v Praze, o stanovení termínu soudního jednání v případě Václava Novotného a Zdeňka Těšínského, o odsouzení Vojtěcha Valy pro pokus o trestný čin opuštění republiky a vyzvědačství Vyším vojenským soudem v Příbrami k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a potvrzení tohoto rozsudku Nejvyšším soudem ČSR, o špatném zdravotním stavu Miloslava Černého přemístěného do Nápravně výchovného ústavu Mírov a o přemístění Ivana Jirouse do Nápravně výchovného ústavu Ostrov nad Ohří.

Dne 5. října 1978 projednal krajský soud v Brně odvolání proti rozsudku městského soudu, který odsoudil Jana Šimsu (nar. 1929) k nepodmíněnému odnětí svobody na 8 měsíců pro „trestný čin útoku na veřejného činitele (§ 155 1a tr. z.)“.¹ Naši nejvyšší státní činitelé byli upozorněni, že jde o zlovolný postih nemocného člověka, bývalého evangelického duchovního a významného představitele čs. protestantismu. Rozsudek 1. instance však byl potvrzen v plné výši. Vzhledem k tomu, že Jan Šimsa trpí chronickou chladovou alergií a byl před několika lety postižen ztrátou ledviny, Charta 77 o celém případě informovala též Mezinárodní červený kříž v Ženevě.²

Městský soud v Brně pokračoval 18. 10. 1978 v hlavním líčení v trestní věci proti Petru Cibulkovi, Liboru Chloupkovi a Petru Pospíchalovi (viz Sdělení výboru č. 2, č. 12, a č. 42)³. Za předsednictví JUDr. Žižlavského nejprve zamítl žádost P. Pospíchala a L. Chloupka o propuštění z vazby, které zvláště tíživě doléhá na P. Pospíchala, jemuž krátce před zatčením bylo 18 let. Obviněný P. Cibulka vyslovil svému obhájci vážnou nedůvěru, neboť nebyl dostatečně seznámen s výsledky vyšetřování a rovněž proto, že nebyli k líčení předvoláni svědkové obhajoby. Obhájce

JUDr. Dvořák proto prohlásil, že za těchto okolností nemůže P. Cibulku obhajovat a žádal, aby hlavní líčení bylo opět odročeno, než bude ustanoven nový obhájce. Předseda senátu dal poté přítomné matce P. Cibulky lhůtu jednoho týdne, aby oznámila jméno nového obhájce a hlavní líčení opět odročil na neurčito. Rovněž při tomto druhém jednání nebyli vpuštěni do soudní síně přátelé obžalovaných, účastnit se mohli pouze rodiče, jimž však nebylo dovoleno se syny promluvit a Petru Pospíchalovi nesměli rodiče předat ani obuv, ačkoli byl na jaře zatčen v lehkých teniskách. Předseda senátu JUDr. Žižlavský oznámil, že ani na obnovené hlavní líčení nebudou vydány žádné nové vstupenky. Městský soud v Brně zasedá v Rooseweltově ul. č. 16.

Městský soud v Praze projedná 27. 10. 1978 odvolání prof. Vladimíra Říhy, nar. 1906, který byl 29. 6. 1978 odsouzen pro trestný čin pobuřování (§ 100, odst. 1a tr. z.) k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 6 měsíců. Při zdůvodňování prokurátor 1. instance zdůrazňoval, že se obviněný i po vyloučení z KSČ (kde byl členem od r. 1924) „velmi výrazně angažoval v ideové sféře činnosti pravicových skupin“ a že „komentoval politické, ekonomické, sociální a kulturní dění jak v republice, tak i v zahraničí“ (viz Sdělení výboru č. 19).⁴ Soudní represe za vyjadřování vlastních názorů je zvláště pobuřující vzhledem k tomu, že odsouzenému je 72 let. Odvolací řízení se koná v 7,45 hod. ve Spálené ulici č. 2, II. patro, místnost č. 83.

Předseda senátu Krajského soudu v Plzni JUDr. Milan Patzenhauer nařídil na 30. 10. 1978 začátek hlavního líčení v trestní věci proti Ing. Václavu Novotnému a Zdeňku Těšínskému, v souvislosti s trestní věcí proti Jaroslavu Dvořákovi a spol. (viz Sdělení výboru č. 35 a 37).⁵ Zdeněk Těšínský byl z vazby propuštěn,⁶ Ing. V. Novotný je již více než 9 měsíců ve vazbě. Z. Těšínský je žalován pro pokus o trestný čin opuštění republiky (§ 109, odst. 1 tr. z.) a pro pomoc k přípravě téhož trestného činu Ing. V. Valy; Ing. Novotný pro přípravu trestných činu podvracení republiky (§ 98, odst. 1 tr. z.). V září t. r. potvrdil Nejvyšší soud ČSR rozsudek Vyššího vojenského soudu v Příbrami, jímž byl Ing. V. Vala odsouzen pro trestný čin vyzvědačství (§ 105 odst. 1, 3b, d tr. z.)

a pro pokus o trestný čin opuštění republiky (§ 109, odst. 1, 3b tr. z.) k trestu odnětí svobody v trvání třinácti let.

Miloslav Černý (nar. 20. 4. 1930), který byl na jaře 1978 přeřazen z první do druhé nápravně výchovné skupiny, byl nyní přemístěn do NVÚ – MS, PS 1/7, PSČ 789 53, Mírov, okr. Šumperk.⁷ Připomínáme, že jde o vězně, který byl bez ostatečných důkazů odsouzen ke 3 rokům odnětí svobody; trpí poudrazovou epilepsií po těžkém lebečním traumatu, má defektní žlučník, během půlročního pobytu v korekci ztratil třetinu původní tělesné váhy a silně krvácí z konečníku.⁸ I o tomto případě Charta 77 informovala Mezinárodní červený kříž v Ženevě.⁹

Ivan Jirous (nar. 23. 9. 1944), jemuž výkon trestu končí 24. dubna 1979, byl přemístěn z NVÚ Stráž pod Ralskem do NVÚ Ostrov nad Ohří, PSČ 363 50, PS 100/C 4, okr. Karlovy Vary. Odsouzený Ivan Jirous je zařazen do druhé nápravně výchovné skupiny.¹⁰

Informace o Chartě 77, r. 1, 1978, č. 12, s. 8–9.

POZNÁMKY

- ¹ K případu Jana Šimsy viz dále sdělení VONS č. 17, 21, 28 a 40, dokumenty č. 17, 21, 28 a 40. Krajský soud v Brně zamítl dne 5. 10. 1978 v senátu pod předsednictvím JUDr. Hynka odvolání Jana Šimsy proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 10. 8. 1978. Do soudní síně byli vpuštěni pouze Šimsova manželka, bratr a posléze i jeho matka, ostatním nebyl umožněn vstup. Viz texty Jakuba S. Trojana „Sdělení“ a Jiřího Müllera „Odvolací soud nad Janem Šimsou“ uložené in: LP, Sb. VONS, inv. č. 294, sign. IV/8 a 9, kart. 48; též zprávu o procesu s Janem Šimsou u MS v Brně, tamtéž, sign. IV/6, kart. 48. Usnesení Krajského soudu v Brně viz in: tamtéž, sign. I/4, kart. 48. K případu viz dále soubor Šimsových dopisů rodině, tamtéž, sign. II/2, kart. 48.
- ² Ve výzvě mluvčích Charty 77 Ladislava Hejdánka, Marty Kubišové a Jaroslava Šabaty Mezinárodnímu červenému kříži a mezinárodní demokratické veřejnosti z 1. 10. 1978 k solidaritě s vážně nemocnými československými politickými vězni Miloslavem Černým, Jiřím Ledererem a Janem Šimsou obsahující v příloze zprávy o jejich případech a zdravotním stavu bylo uvedeno: „*Odvolávajíc se na mezinárodní solidaritu žádá Charta 77 mezinárodní demokratické organizace a pokrokovou veřejnost vůbec – především pak Mezi-*

národní červený kříž – aby se neodkladně zasadily o přerušení výkonu trestu tří československých politických vězňů Miloslava Černého, Jiřího Lederera a Jan Šimsy. Jejich zdravotní stav je kritický a vzbuzuje vážné obavy o jejich další osud.“ Dopis je publikován in: CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 1, Praha 2007, s. 164–166.

Na výzvu reagoval mj. francouzský lékař, profesor Robert Zittoun, který v dopisu federálnímu ministru vnitra Jaromíru Obzinovi z 1. 12. 1978 požadoval náležitou lékařskou péči pro všechny tři vězně a jejich propuštění na svobodu z humanitárních důvodů. Ve stejné věci se zřejmě na prezidenta republiky obrátil i francouzský psycholog, neurolog a psychiatr Henri-Georges Bonhomme dopisem z 15. 12. 1978. Dopisy i jejich úřední překlady do češtiny jsou uloženy in: MS v Praze, soudní spis k případu Petra Uhla a spol. (spis. zn. 1 T 23/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. Rt 419/90. V tomto soudním spisu jsou uloženy i další dopisy ze zahraničí na podporu M. Černého, J. Lederera a J. Šimsy. V rámci vyšetřování členů VONS si nechala Správa vyšetřování StB Praha v červnu 1979 vypracovat od příslušných nápravně výchovných ústavů zprávy o zdravotním stavu těchto tří vězňů i některých dalších osob, jejichž případům se výbor věnoval. Zprávy jsou uloženy in: tamtéž.

³ Dokumenty č. 2, 12 a 42. K případu Petra Cibulky, Libora Chloupka a Petra Pospíchalů viz dále sdělení VONS č. 40, 55, 63, 64, 69, 70, 123, 157, dokumenty č. 40, 55, 63, 64, 69, 70, 124, 158, a dokumenty č. 1141, 1149, 1154.

⁴ Dokument č. 19. K případu Vladimíra Říhy viz dále sdělení VONS č. 53, dokument č. 53.

⁵ Dokumenty č. 35 a 37. K případu Jaroslava Dvořáka a spol. a s ním souvisejícímu případu Vojtěcha Valy i k návaznému samostatnému odsouzení Františka Veise viz dále sdělení VONS č. 12, 52, 1023 a 1051, dokumenty č. 12, 52, 1027 a 1055, a dokumenty č. 1128, 1130 a 1189.

Václav Novotný a Zdeněk Těšínský byli ze společného projednávání vyloučeni vzhledem ke svému zdravotnímu stavu. Viz usnesení Krajského soudu v Plzni z 18. 9. a 20. 9. 1978, KS v Plzni, soudní spis k případu Jaroslava Dvořáka a spol. (spis. zn. 1 T 7/78) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 14 Rt 127/90.

⁶ Zdeněk Těšínský byl z Věznice č. 1 Praha propuštěn 8. 3. 1978, viz zprávu Věznice č. 1 Praha z 9. 12. 1980, tamtéž.

⁷ K umístění Miloslava Černého v NVÚ Mírov došlo 2. 10. 1978. Černý byl propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody 10. 3. 1980, tedy po vypršení celé jeho délky. Předtím mu prezident republiky odmítl udělit milost. OS v Liberci, soudní spis k případu Miloslava Černého (spis. zn. 1 T 409/77) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 4 Rt 663/91.

⁸ K tomu viz více sdělení VONS č. 36, dokument č. 36. K případu viz dále sdělení VONS č. 80, dokument č. 80.

⁹ Skupina čtrnácti občanů z Liberce a okolí zaslala 24. 3. 1978 generálnímu prokurátorovi ČSSR Jánu Feješovi petici, v níž požadovala prošetření případu Miloslava Černého a obnovení soudního řízení. Okresní soud v Liberci, jemuž byla petice také zaslána, svým usnesením z 27. 4. 1978 návrh zamítl. Předsedkyně Okresního soudu v Liberci JUDr. Milada Rosenbergová též stanovila 26. 7. 1978 jednomu ze signatářů petice Ladislavu Cermanovi povinnost uhradit náklady soudního řízení. Cerman to odmítl respektovat, Okresním soudem v Liberci proto byla 4. 10. 1978 nařízena srážka požadované částky z jeho mzdy. Petice a ostatní dokumentace s ní související je uložena in: LP, Sb. VONS, inv. č. 61, sign. IV/2, kart. 18; usnesení Okresního soudu v Liberci z 27. 4. 1978 a reakce L. Cermana na toto usnesení z 9. 5. 1978 viz též in: MS v Praze, soudní spis k případu Petra Uhla a spol. (spis. zn. 1 T 23/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. Rt 419/90.

Na podporu Miloslava Černého vystoupila i Amnesty International, která v září 1978 vyzvala k zasílání dopisů v jeho prospěch československému prezidentovi a veliteli NVÚ Plzeň-Bory, viz text „Miloslav CERNY, Czechoslovakia“ in: *Amnesty International Newsletter* 8, 1978, č. 9 (září). V únoru 1979 byl Černý prohlášen za jednoho ze tří vězňů měsíce Amnesty International, viz *Amnesty International Newsletter* 9, 1979, č. 2 (únor), s. 3. Texty jsou uloženy in: LP, Sb. VONS, inv. č. 61, sign. IV/6, kart. 18. Pobočka Amnesty International v americkém Stanfordu, která Černého adoptovala, uspořádala na jeho podporu 21. 5. 1978 dárcovskou večeři. Mezi více než dvěma sty účastníky byli i zpěvačka Joan Baezová nebo známý kongresman Pete McCloskey. *Americké listy*, 1978, č. 22 (2. 6.), s. 3. Obavu z vážného zdravotního stavu M. Černého projevila dopisem federálnímu ministrovi vnitra Jaromíru Obzinovi z 5. 1. 1979 i členka dánské skupiny Amnesty International Greta Rix Forsmannová. MS v Praze, soudní spis k případu Petra Uhla a spol. (spis. zn. 1 T 23/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. Rt 419/90. V první polovině května 1979 obdržel československý zastupitelský úřad v Londýně dopis skupiny studentů z univerzity ve Stirlingu, který byl adresován prezidentu republiky a požadoval propuštění Černého na svobodu. Tamtéž, zpráva vedoucího sekretariátu náměstka Federálního ministerstva zahraničních věcí Správe vyšetřování StB o nátlakových akcích vůči československým zastupitelským úřadům ve prospěch politických vězňů, 27. 6. 1979.

¹⁰ K případu Ivana Martina Jirouse viz sdělení VONS č. 3 a 4, dokumenty č. 3 a 4. Ivan Jirous byl na svobodu propuštěn po vykonání celého trestu 25. 4. 1979 a 19. 7. 1979 nastoupil ochrannou ambulantní psychiatrickou léčbu. Viz hlášení o změnách u odsouzeného I. Jirouse z NVÚ Ostrov nad Ohří a oznámení OÚNZ v Praze 1 z 19. 7. 1979 o zahájení ochranné ambulantní psychiatrické léčby I. Jirousem nařízené Obvodním soudem pro Prahu 1, ObS pro Prahu 1, soudní spis k případu Ivana Jirouse, spis. zn.

2 T 72/78. Ambulantní léčbu ukončil až Obvodní soud pro Prahu 2 dne 29. 10. 1990 na návrh ošetřující lékařky. Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 (JUDr. Michal Kalina) viz in: tamtéž.